

Slechtvalken op het Rijksmuseum

Roely Bos

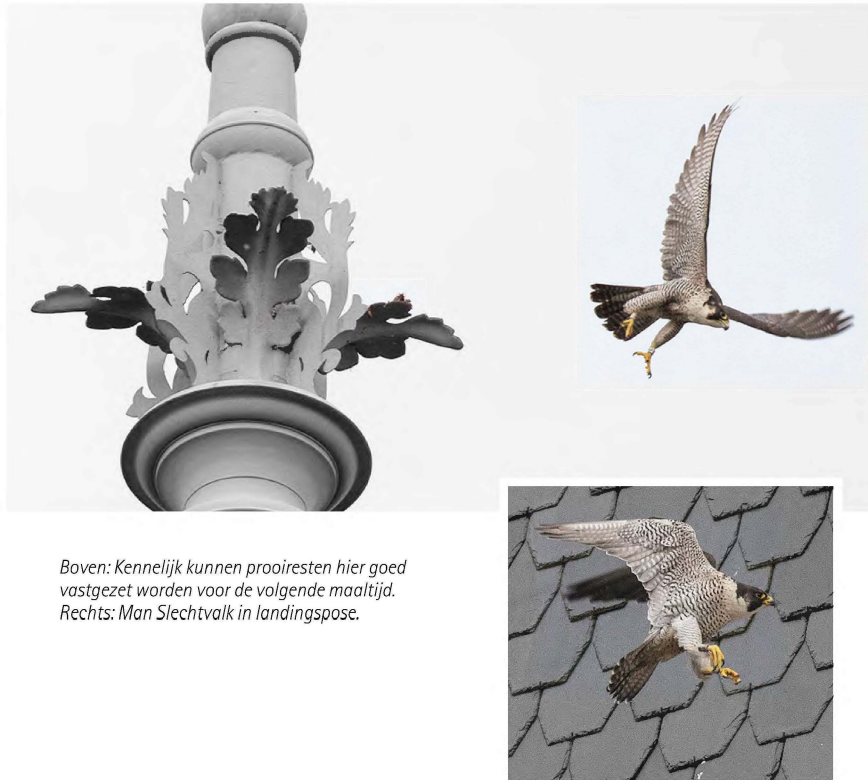

Zullen hier volgend jaar juveniele Slechtvalken uitvliegen?

Het heeft al in een paar kranten gestaan, die kunnen natuurlijk actueler zijn dan De Gierzwaluw, en heel erg veel nieuwswaarde heeft het evenmin omdat al sinds 2003 Slechtvalken in Amsterdam broeden, maar ik ga hier toch wat vertellen over de valken die in het centrum van onze stad hun tenten hebben opgeslagen. Kon dat eigenlijk maar, want aan nestbouw doen ze niet, zodat ze afhankelijk zijn van het aanbod aan nestgelegenheid.

Op 16 maart 2019 werd voor het eerst een Slechtvalk waargenomen op het Rijksmuseum. Architectonisch gezien een aardige keuze, meestal zitten ze op karakterloze hoge gebouwen, schoorsteenpijpen of zendmasten. Vanaf 18 augustus werd er regelmatig eentje gezien, tot op 16 november twee stuks werden gemeld.

Vanaf januari 2020 ging het los. Zodra ik in februari in de gaten kreeg dat er een slechtvalkenkoppel op het Rijksmuseum werd gemeld, Tim van Nus meldde ze in zeven weken maar liefst 17 keer, ging ik kijken en fotograferen. De valken konden van tamelijk dichtbij op de foto worden gezet, zodat het niet erg lang duurde voordat de ringcodes konden worden ontcijferd: een mannetje uit Den Haag en een vrouwtje

*Boven: Kennelijk kunnen prooiresten hier goed vastgezet worden voor de volgende maaltijd.
Rechts: Man Slechtvalk in landingspose.*

uit Laken, België; allebei geboren in 2018. Omdat ik bij het gebouw van het Rijks wel mogelijkheden zag voor een nestkast, riep ik de hulp in van onze stadsecoloog Martin Melchers. Die nam contact op met de gebouwenbeheerder en kreeg tot mijn verbazing meteen respons. Meestal moet er een poos gelobbyd worden. Martin ging op gesprek, wees twee geschikte locaties aan, er werd nog een derde locatie gevonden, hij leverde een werktekening van een nestkast en de timmerman ging aan de slag. Er staan nu maar liefst twee nestkasten met landingsroosters ervoor, er kan dus gekozen worden. Een bevindt zich achter een raamkozijn onder een puntdak aan de Hobbemakade, de andere zit aan de voorkant van het gebouw, onder een klok die geflankeerd wordt door twee middeleeuws ogende figuren met hamers. De vrouw rechts slaat op de halve uren met haar hamer op de klok, alleen is dat schijn, want alles is gemaakt van steen. De geluiden komen uit het carillon in de top van de toren.

Het was te kort dag om de kasten geheel naar Martins zin in te richten, en door de reuring waren de valken al naar de Westertoren verkast, maar broeden zou toen nog

De Gierwaluw

FOTO: ROELV BOS

Gepaard wordt er al vanaf januari, zelfs tot na het legsel al compleet is; de band wordt zo verstevigd

steeds hebben gekund. Er werd door de valken wat heen en weer gependeld tussen beide fraaie lokaties en omdat de Westertoren door de harde wind en de onbeschermde potentiële broedplekken toch weer verlaten werd (misschien met achterlating van een of meer eieren, wie zal het zeggen, er waren in ieder geval genoeg paringen waargenomen) kon het zo zijn dat man Slechtvalk op het rooster van een van de nestkasten diverse malen luidruchtige pogingen deed om het vrouwtje te verleiden de kast in te gaan om de zeer waarschijnlijk door hem gegraven nestkuil te bewonderen. En daar een ei te leggen. Jammer genoeg speelde zich dit allemaal te laat af om tot een broedsel te leiden.

Tot op heden (21 mei 2020) is het koppel op het Rijks te vinden. Niet de hele dag, ze zijn ook nog steeds te vinden op het mooie hoge observatiepunt dat de Westertoren is, maar het feit dat de valken een 'voorraadkamer' hebben aangelegd voor hun prooi en prooiresten (in het siersmeedwerk van een van de westelijke spitsen) is aanleiding voor mij te veronderstellen dat dit hun territorium is. Hoewel ze ook nog steeds op een vaste plaats onder het zuidelijke uurwerk op de Westertoren etend kunnen worden aangetroffen. Een territorium dus met twee monumentale verblijfplaatsen, een logische keuze voor twee Slechtvalken die allebei in een kerk zijn geboren.